

Historie, hele dette Forslags Tilblivelse og Udvikling; det har jo ikke saaledes nogen Interesse. Jeg har forbeholdt mig min Frihed i dette Stykke som i andet; men det var netop et af de Spørgsmaal, som den ærede Ordfører nævnte, som Forslagsstillerne vare enige om, men hvor han altsaa paa en for mig uforstaaelig Maade ogsaa talte paa mine Begne. Jeg maa dog sige, at jeg kan hverken selv lade være at stemme for dette Endringsforslag eller tilraade andre at gøre det, tværtimod har det min fuldeste Tilslutning og min varmeste anbefaling. Der synes heller ikke at være noget unaturligt i dette Forslag, det er, hvad jeg vist maa kalde, et gammelt Folketingsstandpunkt: Loven af 1861 imod Forordningen af 1845. Det have vi hørt saa mange Gange og stemt for saa tit, at der ikke er noget nyt eller mærkeligt ved det. Den reelle Betydning af dette Forslag i Modsætning til den nuværende Affattelse, har det ærede Medlem fra Ribe Amts 3dje Valgfreds (Buff) udviklet, da han begrundede sin Endring, som jeg altsaa slutter mig til. Jeg skal ikke sige ret meget derom, men jeg skal dog sige, at den forandrede Sammensætning af Kommissionen tillægger jeg — det er en Ting, jeg gerne vil fremhæve — nogen Betydning ud over det i al Almindelighed, som den ærede Ordfører sagde, at søge at saa højere Ekspropriation. Jeg tror ikke, dette har i og for sig saa grumme meget at sige; thi disse to Medlemmer, som Lodsjeerne vælge, ere jo i født Mindretal, saa det er ikke dem, der sætte Taksationen. Og jeg vil sige, det er heller ikke det, jeg i og for sig tilstræber; thi Folk skulle have, hvad der er rimeligt, men heller ikke mere. Men der er særlig et Punkt, hvor disse to Mænd komme til at gøre Hyldest i højere Grad end de to, der erstatte efter Forordningen af 1845, og det er det, at de sikkert nok ville have ganste andre Betingelser for at bedømme den ene Side af Taksationen, nemlig hvad der angaar Ulemperne. For saa vidt Opgaven er at burdere Jordens Værdi, undersøge den og afgive Kendelse over, at saa og saa mange Kvadratalen Jord er det og det værd, vil jeg ikke lægge saa overordentlig meget Vægt paa, at det bliver disse to i Stedet for to andre; men derimod ved Spørgsmaalet om den store Ulempe, som forarsages ved, at en Lod stæres over og deles, tror jeg, at de lokale Folk ville i en ganste anderledes Grad have Oversigt over det og kunne bedømme det sundere og sikrere end de Medlemmer, som ville komme til at

sidde i Kommissionen efter Forordningen af 1845.

Som sagt, jeg skal ikke videre fordybe mig i det Spørgsmaal, som jo er vel kendt, og som allerede er fremhøvet, men jeg skal saa nævne en anden Ting, som jeg mere betragter som Hovedsagen, og hvor jeg ogsaa har en nødvendig Anledning til at tage Afstand fra de Udtalelser, som den ærede Ordfører for Forslagsstillerne fremførte paa de tolv Begne — som altsaa ikke ere tolv. Det er et Spørgsmaal, som jo har været rejst her allerede ved 1ste og nu 2den Behandling, men som det forekommer mig, at der endnu hviler en saadan Taage over, at der kan trænges til, at der lyses noget op i den — Spørgsmaalet om Regeringens Bemyndigelse. Den ærede Ordfører var, saa vidt jeg kunde forstaa, kommen noget længere frem i Retning af Ministeren, end han har været det paa tidligere Stadier af denne Sag, idet han indrømmede, saa vidt jeg opfattede og erindrer hans Udtalelser, at paa en Lov af denne Form og dette Omfang var det berettiget at lægge en anden Betydning ind i Ordene „Ministren bemyndiges“, end vi ellers ere vant til. Dette kan jeg ikke indrømme. Jeg skal søre opmærksom paa, at jeg er fuldt enig med den ærede Ordfører i det, han har sillet som Udvalgenes, som Forslagsstillerne, som Tingets, jeg kunde gerne sige som Rigsdagens Opgave over for denne Lov, nemlig det, at gaa de Vinier, som der var Tale om at optage, igennem, bedømme dem og afgive sin Kendelse over, hvorvidt de havde den almindelige Betydning for Samfundsvillingen, at de kunde gøre Krav paa ei saa betydelig Opoffelse fra Statens Side, som der her er Tale om, og paa den anden Side ogsaa at undersøge, om de ikke vare af den Natur, at de kom i Strid med bestaende Samfundsinteresser, saaledes at de kun til at stade dem paa en Maade, som vil ikke burde række Haand til. De to Ting betragter jeg ogsaa som den Hovedopgave med Hensyn til Vinierne, som Rigsdagen hovedet skulde have. Men jeg mener ogsaa, at naar det Hensyn er taget, naar der Mening er udtalt derom, saa skulde det Spørgsmaal være færdigt, saa skulde Viniespørgsmaalet dermed være afgjort, og man skulde saa gaa over til de andre Regler. Nu siger saa den højtærede Indenrigsminister, i den Forstaaelse, som vi ellers ere vant til at have af Ordene „Indenrigsministeren bemyndiges til o. s. v.“, kan man dog ikke saadan uden videre oversføre fra en Lov, som omhandler en enkelt Jærnbane, til en Lov, som omhandler en